

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 716/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Správneho súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/230/2021 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5S/230/2021) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/230/2021 (predtým sp. zn. 5S/230/2021) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
- Správne mu súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/230/2021 **priказuje** konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 716/2024-13 z 19. decembra 2024 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť doručenú mu 24. novembra 2024 v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len

„krajský súd“), z ktorého výkon súdnictva od júna 2023 prešiel na Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“), v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia s tým, že správny súd bude prikázané konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi bude priznané finančné zadost'učinenie 8 000 eur. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť namierenú proti postupu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. KRPZ-BA-123-004/2021-SI, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-OKAP-2021/042210 odmietol ako neprípustnú.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 8. júna 2021 požiadal Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „KRPZ“) o sprístupnenie úradného záznamu o operatívnej kontrole, a to podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Jeho žiadosť KRPZ 10. júna 2021 zamietlo. Na odvolanie sťažovateľa ministerstvo rozhodnutím z 30. júna 2021 konanie zastavilo z dôvodu prekážky rozhodnutej veci, pretože už v minulosti bola rovnaká žiadosť sťažovateľa zamietnutá. Nadväzne 2. septembra 2021 sťažovateľ podal správnu žalobu a na výzvu súdu v septembri 2021 zaplatil súdny poplatok. Ministerstvo sa k žalobe vyjadrilo v októbri 2021 a krajský súd toto vyjadrenie v ten istý mesiac doručil sťažovateľovi. Odvtedy sa vo veci nekonalo.

II.

Argumentácia sťažovateľa a vyjadrenie správneho súdu

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že od začatia súdneho konania (2. septembra 2021) uplynuli už skoro 3 roky a 3 mesiace, a napriek tomu nebolo v jeho veci s konečnou platnosťou rozhodnuté. Namieta, že vzhľadom na predmet konania, ktorým je preskúmanie rozhodnutia vo veci sprístupnenia informácie, je doba konania neprimerane dlhá. Zdôrazňuje, že netreba vykonávať dokazovanie, keďže ide len o nenáročné právne posúdenie. Podľa jeho názoru ak zákon stanovuje lehotu na sprístupnenie informácie osem pracovných dní, no tohto práva sa musí domáhať v niekoľkoročnom súdnom konaní, je narušená sama podstata práva na informácie, keďže informácie sa s odstupom času stávajú neaktuálnymi.

4. Správny súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprV/394/2024-9 z 11. decembra 2024 uviedol prehľad procesných úkonov vykonaných v danej veci. Z jeho obsahu vyplýva, že žaloba bola podaná na krajskom súde 3. septembra 2021. Po zaplatení súdneho poplatku krajský súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k správnej žalobe a na predloženie administratívneho spisu (22. septembra 2021). Následne zaslal stanovisko žalovaného sťažovateľovi na vyjadrenie (20. októbra 2021), ktorý naň nereagoval. Dňa 29. novembra 2024 bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na 11. december 2024. V tento deň správny súd vyhlásil rozsudok, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa.

4.1. Zákonná sudkyňa poukázala na enormnú zaťaženosť a personálnu poddimenzovanosť správneho súdu, ktorá mala nepochybne zásadný vplyv na rýchlosť konania. Súčasne odkázala na rozhodnutia ústavného súdu, v ktorých bola zohľadnená rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej v civilných veciach dĺžka konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Preto podľa jej názoru nedošlo k priet'ahom v tomto konaní.

III.

K ústnemu pojednávaniu

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku z 16. 12. 2003, č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že rozhodovanie vo veciach slobodného prístupu k informáciám patrí do bežnej agendy správnych súdov. Vec sťažovateľa nie je skutkovo či právne zložitá a sťažovateľ k predĺženiu konania nijak neprispel. O správnej žalobe správny súd rozhodol po viac ako troch rokoch od jej podania, od októbra 2021 zostal vo veci absolútne nečinný, a teda jeho procesný postup nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa. K argumentom o zmenách v organizácii súdnictva, množstvu nerozhodnutých vecí a nedostatku sudcov je nutné uviesť, že tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom zmarenia ústavných práv sťažovateľa a nezabavujú štát zodpovednosti za priet'ahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin priet'ahov ani dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

9. V dôsledku postupu správneho súdu bol sťažovateľ v dlhodobej právnej neistote o tom, či majú byť poskytnuté žiadané informácie. Treba súhlasiť so sťažovateľom, že hodnota informácie je daná včasnosťou jej poskytnutia. Preto aj rozhodnutie štátu, či už prostredníctvom orgánov exekutívy, alebo súdnej moci, musí byť dosiahnuté v čase, v ktorom je hodnota informácie zachovaná. Hodnota práva na informácie však musí byť zohľadnená aj v prístupoch súdnej moci. K tomu v namietanom postupe správneho súdu nedošlo. Viac ako trojročné rozhodovanie o správnej žalobe

sťažovateľa nie je ústavne udržateľné, a preto bolo vyslovené aj porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

10. Hoci správny súd o žalobe sťažovateľa medzičasom meritórne rozhodol zamietnutím správnej žaloby, z jeho vyjadrenia nevyplýva, že by rozsudok doručil účastníkom konania a že by bolo napadnuté konanie právoplatne skončené. Na tomto základe ústavný súd správneho súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

11. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť správneho súdu počas vyše troch rokov, uložený príkaz konať bez zbytočných prieťahov, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, majú na pamäti i to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde považuje za adekvátne priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur a vo zvyšnej časti jeho návrhu nevyhovet (body 3 a 4 výroku nálezu). Pri rozhodnutí o výške finančného zadosťučinenia prihliadal nielen na celkovú dĺžku konania a na to, že sťažovateľ k predĺženiu konania žiadnym spôsobom neprispel, ale i na význam konania pre sťažovateľa. Konanie sa netýkalo jeho majetkového práva, trestného obvinenia alebo správneho postihu, čo z hľadiska stavu právneho neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal, odôvodňuje zdržanlivejší prístup k priznaniu finančného zadosťučinenia, a to i napriek vysloveniu porušenia práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy. V súvislosti s obranou správneho súdu ústavný súd zohľadnil aj jeho enormnú zaťaženosť a personálnu poddimenzovanosť po jeho vzniku hraničiacu so schopnosťou zabezpečiť v relevantnom čase riadny chod správneho súdu [IV. ÚS 471/2012 (ZNaU č. 29/2013)].

12. O trovách konania ústavný súd nerozhodoval, keďže sťažovateľ, ktorý je advokátom, ich náhradu neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu